

Aðgerðaáætlun í loftslagsmálum

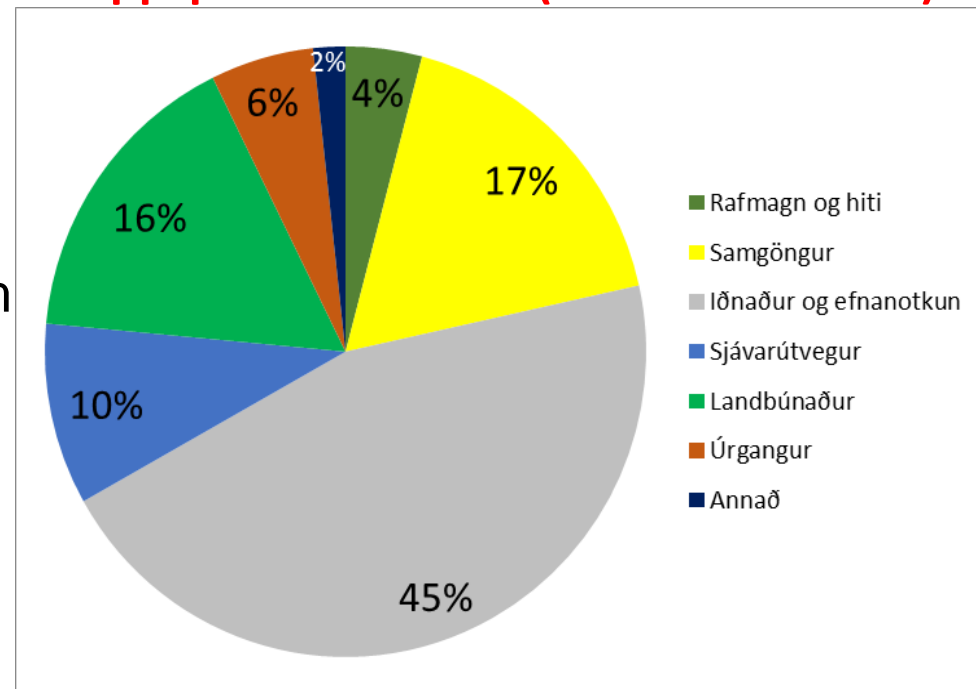
Hveragerði, 22. jan. 2019

Staða Íslands m.t.t. losunar GHL

b

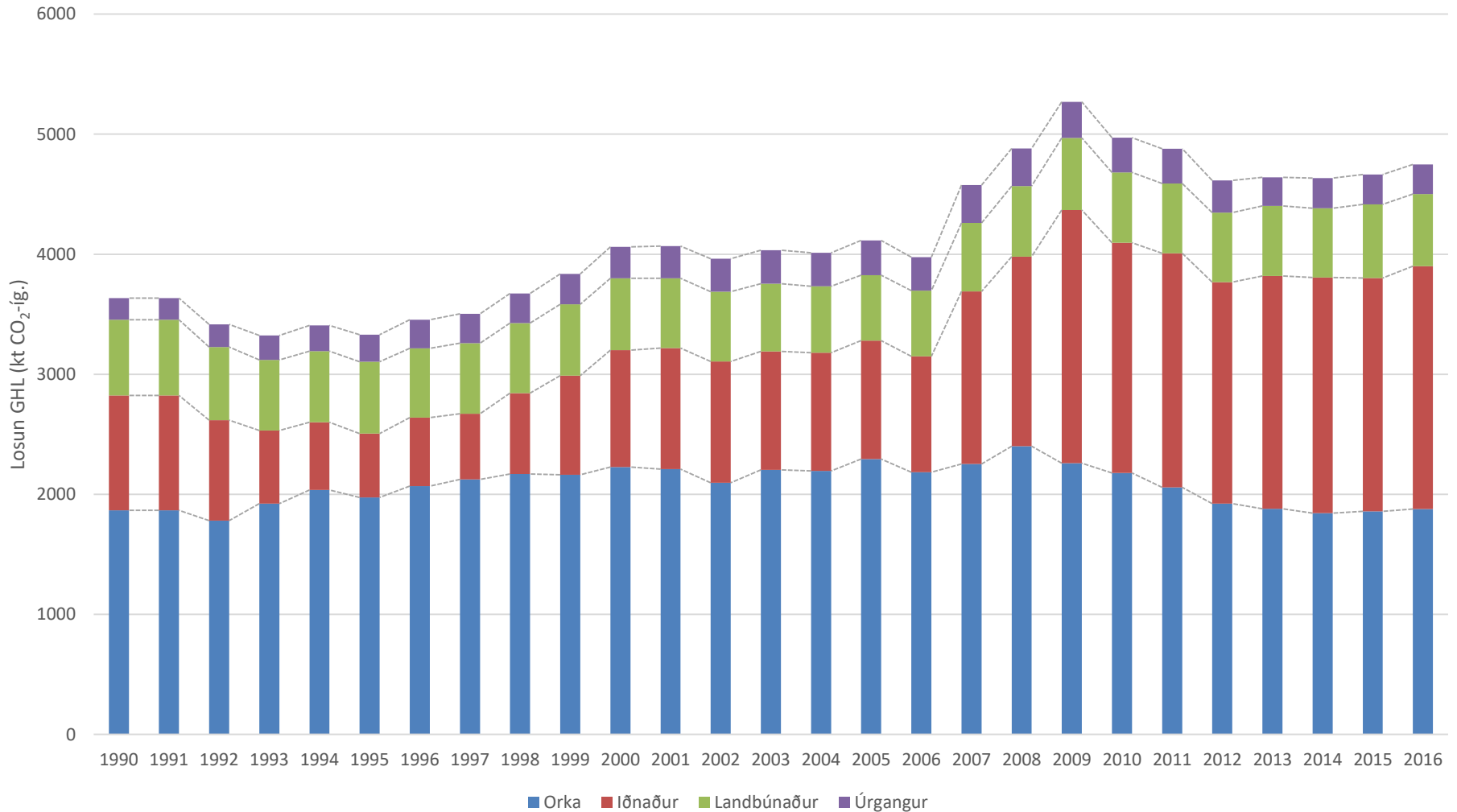
- Á heimsvísu: Loftslagsvandinn tengist fyrst og fremst orkumálum; nær 75% losunar GHL frá orkuframleiðslu
- Rafmagn og hiti – 30% losunar á heimsvísu
- Ísland: Nær 100% orkuframleiðslu f rafmagn og hita með endurnýjanlegri orku
- Mest losun frá stóriðju: Veruleg aukning í losun frá 1990 með aukinni stóriðju
- Mikil losun frá vegasamgöngum á mann
- Möguleikar til bindingar CO₂ með skógrækt og landgræðslu

Uppsprettur losunar (án landnotkunar)

Losun á Íslandi 1990-2016

Heildarlosun gróðurhúsalofttegunda án landnotkunar 1990-2016

Alþjóðlegir samningar

- **Loftslagssamningur S.p. 1992:**
 - Bókhald um losun GHG; almenn krafa um minnkun losunar
- **Kýótó-bókunin 1997 (varðar losun 2008-2020):**
 - Markmiðum má ná með: 1) Samdrætti í losun, 2) Bindingu CO₂ með skógrækt og landgræðslu og 3) Kvótaviðskiptum milli landa
 - 1. tímabil 2008-2012; 2. tímabil 2013-2020
- **EES-samningurinn:**
 - Ísland í viðskiptakerfi ESB (ETS)
 - Um 40% af losun Íslands í ETS – einkum stóriðja og flug
- **Parísarsamningurinn 2015 (losun eftir 2020):**
 - Ísland með 30 Evrópuríkjum: -40% losun til 2030 m.v. 1990
 - Hlutur einstakra ríkja útfærður 2018/2019

COP21 • CMP11
PARIS 2015
UN CLIMATE CHANGE CONFERENCE

Skuldbindingar Íslands 2021-2030

**28 ríki ESB + Ísland + Noregur:
-40% árið 2030 m.v. 1990**

Ekkert einstakt markmið fyrir Ísland
eða önnur ríki

ETS:

**Markmið f 30 ríki í heild:
-43% til 2030 m.v. 2005**

Ekkert einstakt markmið fyrir
Ísland eða önnur ríki

Losun utan ETS:

**Markmið f 30 ríki í heild:
-30% til 2030 m.v. 2005**

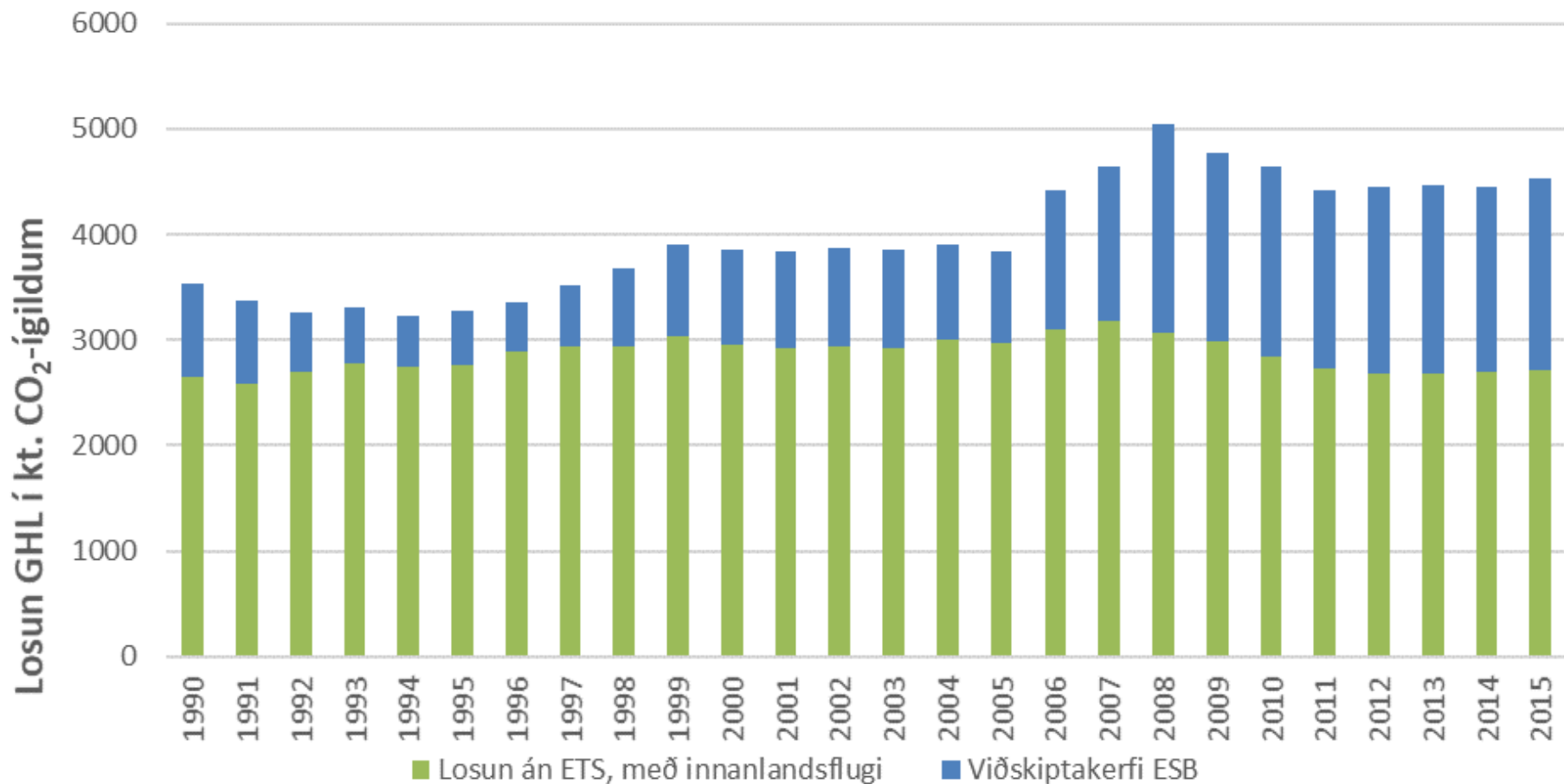
Markmið Íslands: ?
(lík ríki með -30-40% kröfu)

Landnotkun:

**Markmið: Engin
nettólosun**

(má bókfæra
ávinning á móti
losun, en lágt þak)

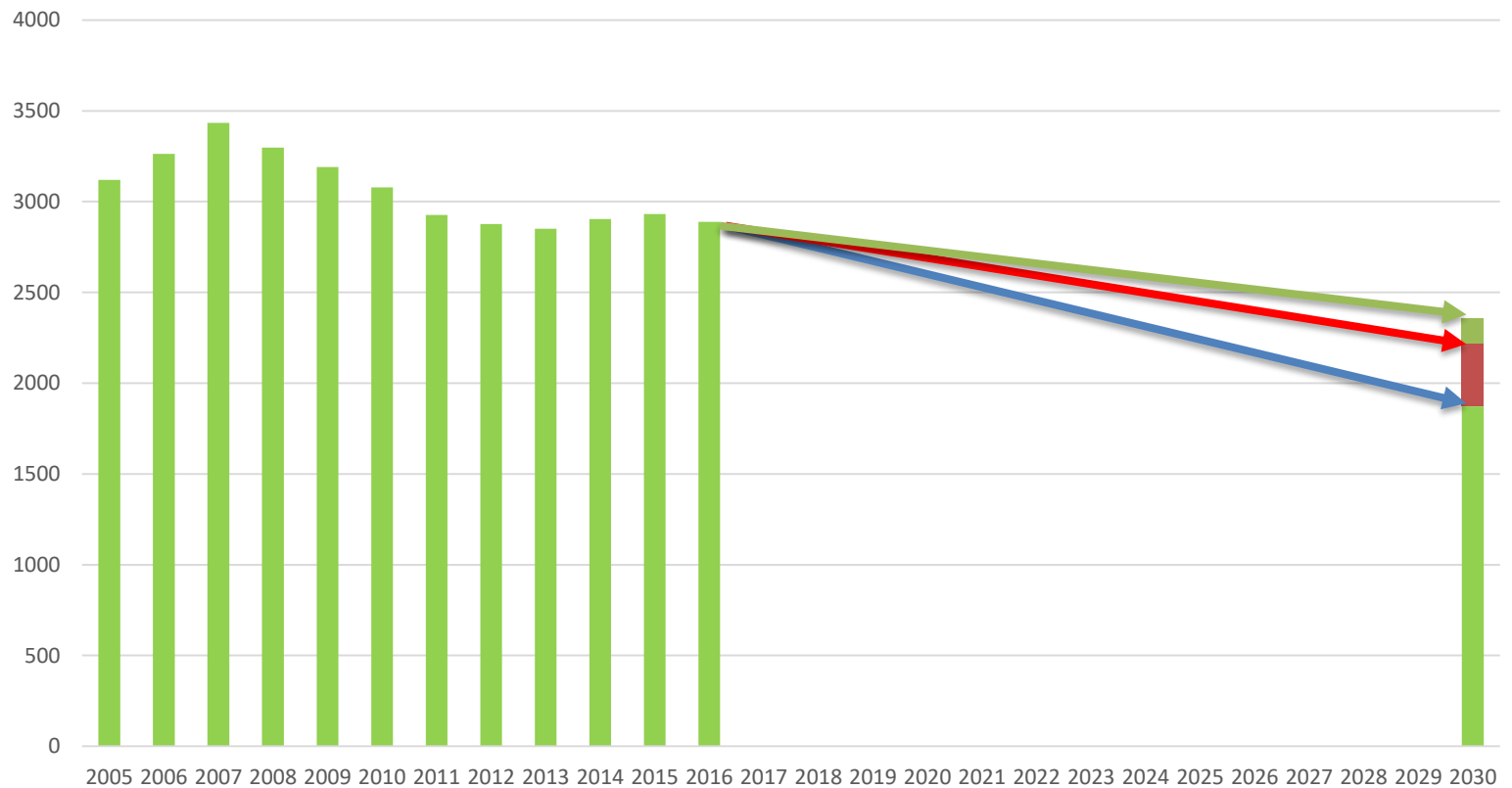
Þróun losunar 1990 - 2015

Losun utan ETS – markmið til 2030

Krafa á Ísland: Minnkun losunar í „Effort sharing“ um 532.000 tonn til 2030 m.v. 2016

Losun utan viðskiptakerfis - þróun og markmið

Losun + krafa um 40% samdrátt

Krafa um 29% samdrátt

Krafa um 24,5% samdrátt

Losun, kolefnisbinding og

- 4** Losun tengd Íslandi
Alþjóðaðflug og -siglingar

skuldbindingar

- E** T.d. rafmagn fyrir skemmtiferðaskip

Á ábyrgð ICAO og IMO

- 3** Losun frá Íslandi
Losun frá landi

- D** T.d. endurheimt votlendis

LULUCF

- 2** Losun innan tölulegra skuldbindinga
Losun sem fellur innan ETS

ETS

- C** Hvati fyrir fyrirtæki til að draga úr losun innan ETS

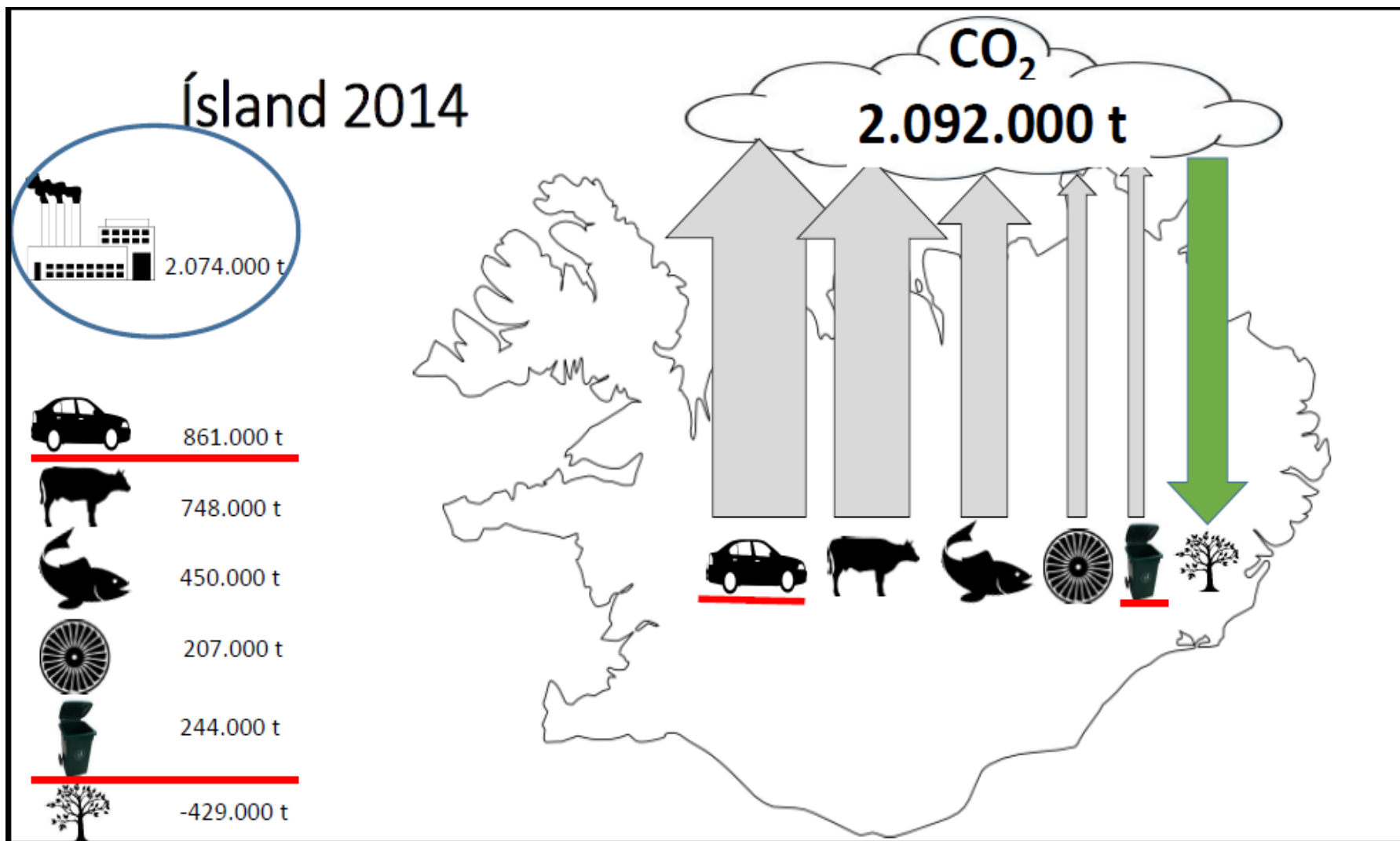
- 1** Losun á beinni ábyrgð íslenskra stjórnvalda

- A** Samdráttur í losun

„Effort sharing“ –
Krafa: minnkun um 29%

- B** Kolefnisbinding í jarðvegi og gróðri

Þættir losunar – atvinnulíf og almenningur

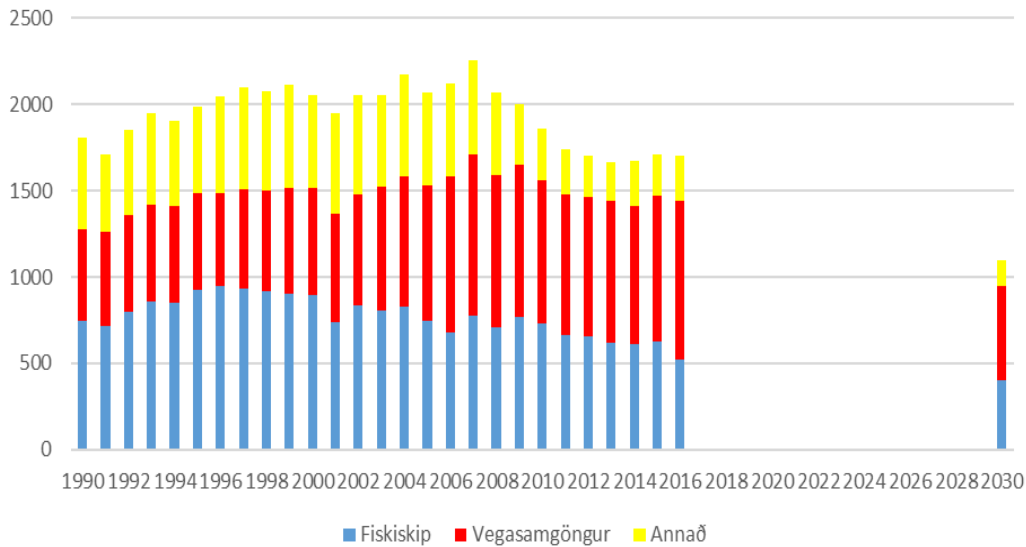

Aðgerðaáætlun í loftslagsmálum

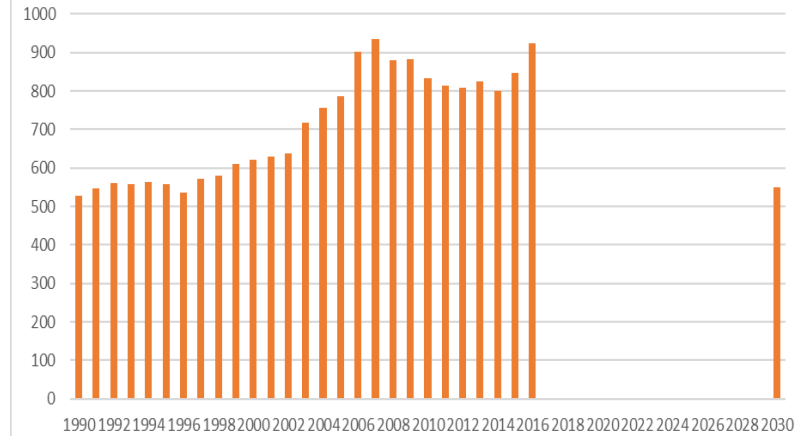
- Yfirmarkmið:
 - Minnka losun / auka kolefnisbindingu
 - Standa við skuldbindingar í Parísarsamningi 2030
 - Standa við markmið um kolefnishlutleysi 2040
 - Ekki áætlun um aðlögun, rannsóknir eða annað
- Markmið eftir geirum/uppsprettum:
 - Sviðsmynd fyrir losun utan viðskiptakerfis
 - Sviðsmyndir fyrir losun í samgöngum, fiskveiðum, landbúnaði, F-gösum
 - Ekki sviðsmynd fyrir stóriðju
 - Unnið að sviðsmyndum í landnotkun og skógrækt
- Listi yfir aðgerðir – lýsing: mat á árangri, kostnaður, ábyrgð
- Skýringartexti um skuldbindingar og samhengi

Markmið/sviðsmyndir - orka

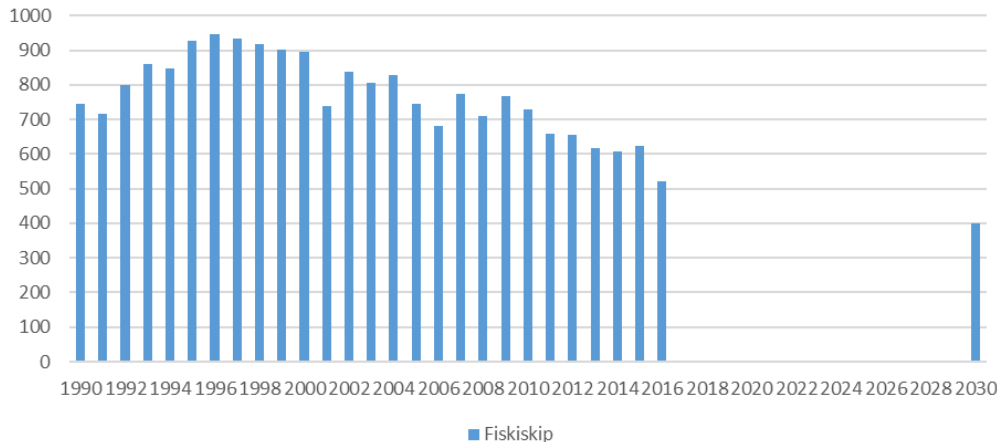
Orka: losun vegna bruna jarðefnaeldsneytis

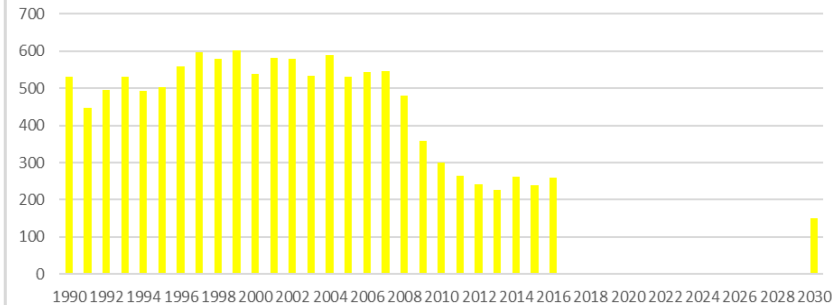
Losun frá vegasamgöngum

Losun frá fiskiskipum

Brennsla jarðefnaeldsneytis - ýmsar uppsprettur

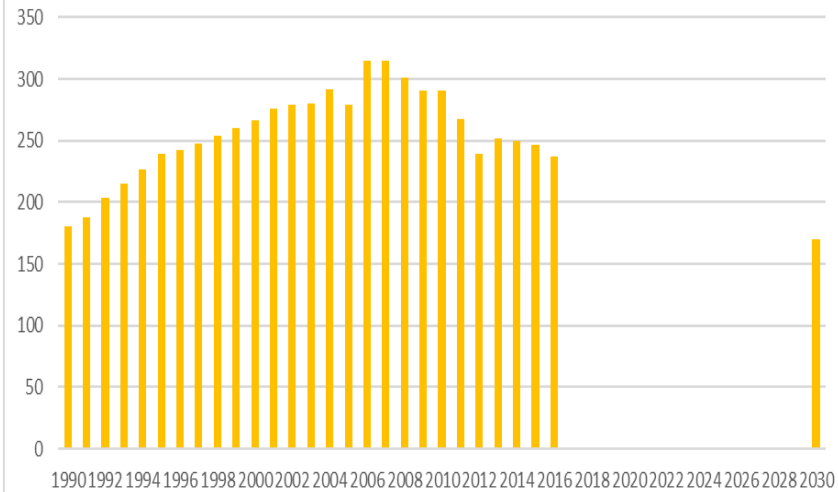

Markmið/sviðsmyndir II

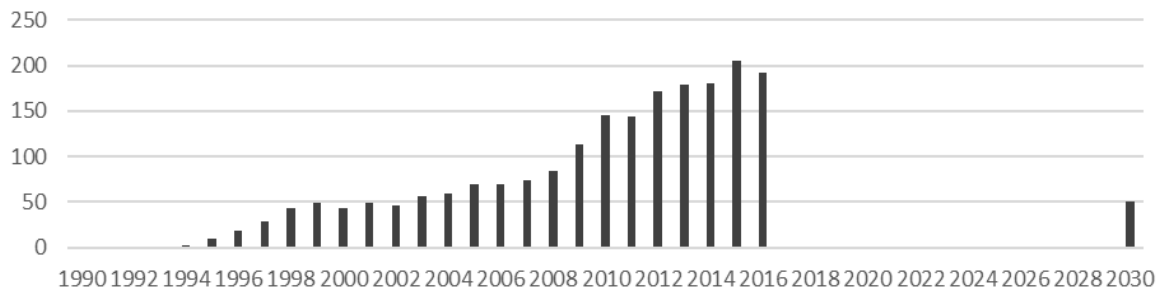
Losun frá landbúnaði - sviðsmynd

Losun frá meðferð úrgangs

Losun vetnisflúorkolefna

Tvær megináherslur/flaggskip

- Orkuskipti – hætta notkun jarðefnaeldsneytis í samgöngum og á öðrum sviðum
 - Hætta notkun jarðefnaeldsneytis fyrir miðja öld; minnka um 40% fyrir 2030
 - Miklir möguleikar: Brennsla jarðefnaeldsneytis 60% af losun á beinni ábyrgð íslenskra stjórnvalda (37% innan Kýótó)
 - Mörkuð stefna í þingsályktun um orkuskipti
 - Hagkvæm aðgerð skv. HHÍ; nota hreina ódýra innlenda orku í stað innfluttrar og mengandi
- Bætt landnotkun - Draga úr losun (einkum frá framræstu votlendi) og auka bindingu kolefnis úr andrúmslofti með skógrækt og landgræðslu
 - Ísland á meiri möguleika á þessu sviði en flest önnur ríki
 - Hagkvæmar aðgerðir m.v. tonn af kolefni
 - Fellur vel að öðrum markmiðum – náttúruvernd, endurheimt landgæða, styrking byggðar, atvinnusköpun með nytjaskógrækt
 - Nauðsynlegt til að ná markmiði um kolefnishlutleysi 2040

Aðgerðir – orkuskipti í samgöngum

- Ívilnanir fyrir loftslagsvæna bíla og eldsneyti
- Kolefnisgjald - hækkun
- Stuðningur við innviði fyrir rafbíla og aðrar loftslagsvænar bifreiðar
- Byggingar- og skipulagsreglugerðir: Bættar reglur fyrir rafbíla
- Bann á nýskráningu dísel- og bensínbíla eftir 2030
- Úrelding eldri bíla – stuðningur stjórnvalda
- Sérstakt átak til að nýta metan frá urðunarstöðum sem eldsneyti
- Innviðir fyrir rafhjól og reiðhjól
- Innlend eldsneytisframleiðsla úr plöntum og úrgangi

Aðgerðir – orkuskipti í öðrum geirum

- Orkuskipti í ferjum
- Fiskiskip: Orkuskipti
- Söluskylda endurnýjanlegs eldsneytis í skipum
- Rafvæðing hafna
- Flugvélar – landtenging
- Fiskimjölsverksmiðjur: Orkuskipti
- Bann við notkun svartolíu

Aðgerðir – bætt landnotkun

- Skógrækt - Efling nýskógræktar til kolefnisbindingar
- Landgræðsla til kolefnisbindingar
- Votlendi: Hertar takmarkanir á framræslu
- Votlendi – átak í endurheimt

Aðgerðir – annað

- Loftslagssjóður – stuðningur við nýsköpun
- Loftslagsstefna Stjórnarráðsins
- Þátttaka í breyttu viðskiptakerfi með losunarheimildir (ETS) og alþjóðlegu viðskiptakerfi varðandi flug (CORSIA)
- Urðunarskattur og bann við urðun lífræns úrgangs
- Útfösun flúorgasa
- Minni matarsóun
- Grænt bókhald: Útvíkkun kolefnisbókhalds
- Tilbúinn áburður: Minni innflutningur
- Búfjáráburður: Stuðningur við gasgerð
- Fræðsluverkefni

Aðgerðaáætlun – eftirfylgni, framkvæmd og næstu skref

- Sett í samráðsgátt – fjölmargar athugasemdir bárust
- Rýnt af haghöfum og öðrum
- Sumar aðgerðir eru þegar í vinnslu og aðrar í burðarliðnum – áætlunin fer strax í framkvæmd þótt sumar aðgerðir bíði
- Sumar aðgerðir þurfa betri útfærslu og aðkomu aðila utan ríkisvaldsins – samráð og samvinna við þær
- Fjármögnun verður nánar ákvörðuð þegar aðgerðir verða betur útfærðar
- Uppfærð útgáfa aðgerðaáætlunar kynnt 2019
- Áætlun þarf að vera sveigjanleg og taka mið af aðstæðum

A photograph of a clear blue sky with scattered, wispy white clouds. The word "TAKK" is written in a bold, white, sans-serif font in the center of the image. The sky transitions from a deeper blue at the top to a lighter blue at the bottom.

TAKK